

Yazı- Yeni Osmanlı rejiminin vesayet kurulları: YÖK, MEB, Diyanet ve vakıflar

Adnan Gümüş:12 Eylül Anayasası'nın kendisi bir vesayet anayasasıdır. Türkiye'deki en kalıcı etkisi anayasal garanti altına alınan zorunlu din dersleridir, YÖK ve partiler yasasıdır.

6 Kasım 2020 tarihli yazı burada: <https://www.evrensel.net/yazi/87480/yeni-osmanli-rejiminin-vesayet-kurullari-yok-meb-diyanet-ve-vakiflar>

12 Eylül 1980 darbesi ve o günden bugüne otoriterleşen ve giderek totaliterleşen rejimleri kendi tüzel şahsında temsil eden ve doğrudan ajanlığını yapan bir kuruluş örneği gösterin dense, bunun en önemli örneklerinden biri, Türkiye için belki en birincisi, YÖK olurdu.

12 Eylül Anayasası'nın kendisi bir vesayet anayasasıdır. Türkiye'deki en kalıcı etkisi anayasal garanti altına alınan zorunlu din dersleridir, YÖK ve partiler yasasıdır.

YÖK 12 Eylül Anayasası'nın bile omurgasını oluşturacak 12 Eylül Anayasası'ndan daha önce yasallaştırılmış ve anayasal garanti altına alınmış vesayet kurumudur. YÖK'e direnebilinseydi 12 Eylül Anayasası (1982 Anayasası) bu şekilde olamazdı. 12 Eylül'ün en önemli ilk yasası YÖK yasası sayılır.

Tüm otoriter ve totaliter rejimlerde önce bilgi yollarının denetim ve ele geçirilmesi başı çekmektedir. Bilim ve düşünce kurum kuruluşlarıyla birlikte medya, örgütlenme hakları (parti, dernek, gösteri...), adalet... sıraya dizilmektedir.

Düşünce, bilgi bilim denetlendikten sonra zaten arkası çorap sökücü gibi gelmektedir.

YÖK 12 Eylül'de otoriterleşen, AKP ile giderek totaliterleşen rejimin en önemli kurumudur.

Diyanet otoriter ve giderek totaliterleşen ve dincileşen rejimin en önemli ikinci vesayet kurumudur Osmanlıcılık ile birlikte, karşı devrimi tamamlayabilirlerse, yakında YÖK'ü de kendi çatısına taşıyarak insanı kullandıran vesayet rejiminin birinci kurumu olacaktır. Bunun için Osmanlı bakiyelerine bakmak gerekmektedir.

ŞER'İYYE VE EVKAF VEKALETİ ALTINDAKİ VAKIFLAR, DİN DİYANET VE İLMİYE

II. Mahmud tarafından 1826'da tesis edilen Evkâf-ı Hümâyun Nezâreti değişik birim ve kişilerin yönettiği vakıfları zaman içinde kendi çatısı altında toplamıştır. Büyük Millet Meclisi BMM'nin ilk icraatlarından biri olarak 2 Mayıs 1920'de çıkarılan bir kanunla şeyhülislâmlıkla Evkâf-ı Hümâyun Nezâreti'nin görevlerini üstlenen Şer'îyye ve Evkaf Vekâleti yer almaktaydı (Düstur, Üçüncü tertip, I, 6). Bu düzenlemeyle birlikte dini müesseselerle fetva kurumu ve vakıflar gibi önemli iki faaliyet alanı aynı kurumun çatısı altında birleştirilmiş oluyordu. BMM 30 Ekim 1922 tarihinde Osmanlı devletinin sona erdiği, yeni Türkiye hükümetinin onun yerini aldığı ve padişahlığın kaldırıldığı yönünde bir karar aldı. Müessesât-ı Hayriyye ve İlmiyye ile Evkaf Müzesi'ni geçici olarak İstanbul Vakıflar Müdürlüğüne bağladı. (Düstur, Üçüncü tertip, III, 99). Vakıfları yeni bir düzene sokmak isteyen İcra Vekilleri Heyeti, 14 Ocak 1923 tarihinde vakıf konusunu incelemek üzere bir

komisyonun kurulmasını kararlaştırdı. Dârülfünun Hukuk Mektebi Müderrisi Cemil Bey de (Birsal) daha sonra bu heyete katıldı. Mustafa Kemal Paşa, 1 Mart 1924'te Meclisin açılış konuşmasında eğitimin birleştirilmesini ve dinin siyaset sahnesinden geri çekilerek yüceltilmesi gerektiğini ifade etti. Ertesi gün Cumhuriyet Halk Fırkası grubunda bu esaslar kabul edildi. 3 Mart 1924'te şer'iyye ve Evkaf ve Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Vekâletlerinin İlgasına Dair Kanun teklifi ve ardından Tevhîd-i Tedrîsat Kanunu ile Hilâfetin İlgasına ve Hânedân-ı Osmânî'nin Türkiye Cumhuriyeti Memâliki Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun kabul edildi. Lağvedilen şer'iyye ve Evkaf Vekâletinin yerine, İslâm dininin itikad ve ibadete dair hüküm ve işlerinin yürütülmesi ve dini müesseselerin idaresiyle görevli Diyanet İşleri Reisliği ile vakıfların idaresi ve işleriyle ilgilenen Evkaf Müdüriyet-i Umûmiyyesi kuruldu ve her ikisi de başvekâlete bağlandı. Aynı tarihte çıkarılan Tevhîd-i Tedrîsat Kanunu ile ülkedeki bütün eğitim ve öğretim kurumlarının yanında şer'iyye ve Evkaf Vekâletine bağlı olan veya vakıflarca yönetilen mektep ve medreseler de Maarif Vekâletine devredildi (a.g.e., Üçüncü tertip, V, 322); bir süre sonra da medreseler kapatıldı. Böylece Osmanlı Devleti'nde çok önemli görevler üstlenen iki büyük kurum, şeyhülihlâmlıkla vakıfların idaresi birer genel müdürlük seviyesine indirilip etkisiz hale getirilerek yeni teşkilât içerisinde yerini almış oldu. (TDV, İslam Ansiklopedisi, şer'iyye ve Evkaf Vekâleti).

N. Berkes'in de ısrarla üzerinde durduğu üzere Osmanlı ideolojisi şer'iyye ve evkaftan geçmektedir. Osmanlı'nın tasfiyesi ile modernleşmenin veya modern cumhuriyetin kuruluşunda şer'iyye ve evkaf vekâletinin lağvedilmesi, eğitim, bilim ve adaletin yarı özerkleşmesi en önemli ayaklardan birini oluşturmaktadır.

AKP VE YENİ OSMANLILIK: ÜÇÜNÜ DİNCİLEŐTİRİP (VAKIFLAR, MEB VE YÖK) DİYANETE BAĞLAMA

AKP ne eylerse dinci Osmanlıcı eyler. Bunu da zaten gizli saklı yapmıyorlar. Okul ve üniversitelerle ilgili en son demeçler, üniversitelerin açılış törenleri sarayda yapılıyor. Başkan, YÖK başkanı ve altındaki bakanlar nas'a sarılacağız, okul ve üniversitelerin temeli nas'tır (Kur'an ve Sünnet'tir) diyor. Kreş ve ilkokul sıbyan, okul ve üniversiteler medreselerdir diyor.

Osmanlı medeniyeti demek tüm görgü, terbiye, bilgi ve yasaların temelini dine diyanete dayandırılması demektir.

Diyanetin, MEB içinde Din Eğitimi Genel Müdürlüğünün, bir bütün halinde MEB, YÖK, askeriye ve bürokrasinin tarikatlaşmasının, Ensar'ın, Nurcuların, Süleymancılarının, Menzilcilerin, genel olarak Nakşilerin, üstüne üstlük bunlara seleflerin de eklenerek yeni terbiyenin, yeni sosyetenin artık bunlardan oluşturulması Osmanlı'nın diriltilmesi, Osmanlı adına dini vesayetin, dinci rejimlerin tamamlanması anlamına geliyor.

ESKİ OTORİTER DİYANET VE YÖK'TEN YENİ TOTALİTER DİYANET VE YÖK'E: İNANCA BİLGİYE VESAYETTEN VESAYETİN DEĞNEKLİĞİNE

12 Eylül'ün YÖK'ü, otoriterleşen rejimin bilgiye vesayetini temsil ediyordu. Yeni YÖK totaliterleşen rejimin ilmiye sınıfını oluşturacaktır, ilmi de pek yapılamadığından geriye saf ideoloji ve vesayet kalmaktadır. Vekalet bile değil değneklik kalmaktadır.

Düşünceye, sanata, bilime vasilik olmaz. Vesayetle düşünülemez, vesayetle bilinç-vicdan olmaz. Vasisi olan kişi olamaz. Vasi akli melekeleri eksik kişiye tayin edilmektedir ki ona bile vasi tayin etmek ayrı bir tartışma konusudur.

Ortada olan inanç, bilim, felsefe, sanat, araştırma kuruluşları değildir, aksine sansür ve vesayet kurullarıdır.

BİLGİ VE İNANCIN ÖZGÜRLEŞMESİ VESAYET KURULLARI YÖK'ÜN VE DİB'İN LAĞVEDİLMESİNDEN GEÇMEKTEDİR

Türkiye'de uygarlaşma yolunda atılacak ilk adımlardan biri YÖK'ün ve Diyanet İşleri Başkanlığının kaldırılması olacaktır. Öyle CHP'nin ileri sürdüğü gibi üst eş güdüm organı vesaire otoriter kurul olsun değil bunların tümünden lağvedilmesi olacaktır.

İnancın özgürleşmesi Diyanet İşlerinin ve her tür din ideoloji vesayetinin ve dinci terbiyenin aşılmasından geçmektedir.

Fikri hür vicdanı hür bir toplumun yolu; bilgisi, bilinci, okulu, üniversitesinin hür olmasından geçmektedir.